

SİRKÜLER
CPATURK 2022/05

26.04.2022

**KONU: MENKUL SATIŞ SÖZLEŞMELERİNE İLİŞKİN ÖDEME YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN
TÜRK PARASI CİNSİNDEN YAPILMASI**

19.04.2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)de yapılan değişiklik uyarınca; Tebliğ’in 8’inci maddesinin dokuzuncu fıkrasının sonuna “**Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.**” cümlesi eklenmiştir.

Buna göre, söz konusu Tebliğ’in 8/9’uncu fıkrasının son hali şu şekildedir;

“Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür. Ancak sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunludur.”

32 sayılı Karar’ın 2’nci maddesine göre **Türkiye’de yerleşik kişiler**; yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişileri ifade etmektedir.

Tebliğ’de geçen “menkul” ibaresi gayrimenkul tanımına girmeyen her türlü mal ve eşyayı kapsamaktadır.

19.04.2022 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeye göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri menkul satış sözleşmelerinde (taşıt sözleşmeleri dışında) sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerde kaynaklanan ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılabilmesi imkan dahilinde olmakla beraber sözleşme konusu ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şarttır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Duyurusu:

Söz konusu değişikliğe ilişkin belirsizlikler sebebiyle, Hazine ve Maliye Bakanlığı kendi internet sitesine koyduğu 21.04.2022 tarihli duyuruda aşağıda belirtilen konularda açıklamalarda bulunmuştur.

“Türkiye’de yerleşik kişilerin;

- 1. 19.04.2022 tarihinden önce kendi aralarında akdetmiş oldukları menkul satış sözleşmelerinin ifası kapsamında 2022-32/66 sayılı Tebliğ’in yürürlük tarihi öncesinde dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının **aranmaması**,*
- 2. 19.04.2022 tarihinden önce düzenlenmiş faturalar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının **aranmaması**,*
- 3. Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası’nda döviz cinsinden gerçekleştirilen kıymetli maden ve kıymetli taş alım satım işlemleri ile bu işlemlerin takası kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şartının aranmaması hususları Bakanlığımızca uygun bulunmuştur.”*

Buna göre, Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından **19.04.2022 tarihinden önce akdedilen** menkul satış sözleşmelerine ilişkin **19.04.2022 tarihinden önce** dolaşıma girmiş bulunan döviz cinsinden kıymetli evraklar kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi ile **19.04.2022 tarihinden önce** düzenlenmiş faturaların bu tarihten sonraki ödemelerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi şart değildir. Ancak, **19.04.2022 tarihinden önce akdedilen** sözleşmelere ilişkin olarak faturaların **19.04.2022 tarihinden sonra** döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak düzenlenmesi mümkün olabilmekle beraber ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu duyuruda açıklığa kavuşturulan diğer konular ise şu şekildedir;

-Türkiye’de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişiler arasında akdedilmiş/akdedilecek menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi ve kabul edilmesi zorunluluğu **bulunmamaktadır**. Dolayısıyla, bir ayağı yurt dışını içeren menkul satış sözleşmelerine ilişkin ödemeler döviz cinsinden yapılmaya devam edilecektir.

- Yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği 19.04.2022 tarihi ve bu tarih sonrasında döviz cinsinden düzenlenmiş olan **çek, senet vb. ödeme araçlarının** Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdettikleri/akdedecekleri menkul satış sözleşmeleri konusu ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde kullanılması mümkün değildir. Buna göre, bu sözleşmeler kapsamında döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kıymetli evrak (çek vb.) düzenlenebilmesine rağmen ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden yerine getirilmesi gerekmektedir.

- Yapılan değişikliğin taşıt satış sözleşmelerinin mevcut durumunu değiştiren bir hüküm içermediğinin, 19.04.2022 tarihinde gerçekleştirilen değişiklik öncesinde olduğu gibi değişiklik sonrasında da Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri **taşıt satış sözleşmelerinde** sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme **yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün değildir.**

İstisnalar:

-4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerin, Tebliğ’in 8’inci maddesinin on yedinci fıkrasına tabi olup, bu sözleşmelere ilişkin yükümlülüklerin 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklik kapsamında değildir.

- **6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde** sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılmasının Tebliğ’in 8’inci maddesinin on sekizinci fıkrası uyarınca mümkün olup, bu işlemlere ilişkin yükümlülükler 19.04.2022 tarihinde yapılan değişiklik kapsamında değildir.

- **Kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu** gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması, ödenmesi ve kabul edilmesi mümkündür.

- **Tebliğin 8'inci maddesinin diğer fıkralarında yer alan menkul satış sözleşmeleri dışındaki sözleşmelere ilişkin ödeme yükümlülüklerinin Türk parası cinsinden kabul edilmesi ve yerine getirilmesine yönelik herhangi bir değişiklik yapılmamış olup, mevcut istisnalar geçerlidir.**

Uygulanacak Yaptırımlar:

Yukarıda belirtilen kambiyo mevzuatı hükümlerine uyulmaması sonucunda uygulanacak yaptırımlar 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinde hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklere aykırı hareket eden kişi, üç bin Türk Lirasından yirmi beş bin Türk Lirasına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. (Yeniden değerlendirme oranları dikkate alındığında 2022 yılı için geçerli tutar 11.000,00 TL – 100.000,00 TL arasındadır)

Bu kabahatin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idari para cezası verilir.

Söz konusu kanuna ulaşmak için [tıklayınız.](#)

Saygılarımızla

Cpaturk Bağımsız Denetim ve
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

İşbu sirkülerlerimizde yer alan bilgiler bir konunun geniş kapsamlı bir şekilde ele alınmasından öte genel çerçevede bilgi vermek amacıyla taşınmaktadır. Bu sirkülerler ile amacımız muhasebe, vergi, yatırım, danışmanlık alanlarında tavsiye sunmak değildir. Sirkülerde yer alan bilgileri kişisel veya ticari kararlarımızda dayanak olarak kullanmaktan ziyade, konusuna hakim profesyonel bir danışmana başvurmanız tavsiye edilir. Bu sirkülerler ve içeriğindeki bilgiler, oldukları şekliyle sunulmaktadır; "Cpaturk Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş." bunlarla ilgili açık veya gizli bir garantide bulunmamaktadır ve söz konusu sirkülerlerin içeriğindeki bilgilerin hata içermediğine veya belirli performans ve kalite kriterlerini karşıladığına dair bir güvence vermemektedir. İşbu sirküler içindeki bilgilerin kullanımdan veya hatalı kullanımlardan dolayı doğaabilecek zararlardan ve cezai tazminattan dolayı Cpaturk Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. sorumlu tutulamaz.